

Zsarufilm

Una película de policías – mexikói, 2021. Rendezte: **Alonso Ruizpalacios**. Írta: **David Gaitán**. Kép: **Emiliano Villanueva**. Szereplők: **Monica del Carmen (Teresa), Raul Briones (Montoya), Leonardo Alonso**. Gyártó: **No Ficción**. Forgalmazó: **Netflix**. *Feliratos*. 107 perc.

A dokumentumfilm történeteinek egyik legmakacsabb és egyben legérdekesebb kérdése, hogy az alkotókat és az általuk kutatott valóságot miként távolítja el egymástól a filmkészítés folyamata. A paradigmaváltó iskolák és művek javarésze (Jean Rouch *cinéma vérité*től a Sensory Ethnography Lab operatőr nélküli filmjeiig) megvilágítja a „tapasztalt valóság” és a „filmre vett valóság” közötti szakadékot, és ez kulcsszerepet kap a legfrissebb *nonfiction* trendekben is – legyen szó alkotói személyességről (*Apáim története, Tanítóm, a polip*) vagy a filmkészítés témává avatásáról (*Kedves kém, Az ölés aktusa*).

Az *A Cop Movie* különösen átgondoltan közelít ehhez a problémához, így az életükbe bepillantást engedő rendőr-

pár portréján és egy ügyesen rétegzett stílusgyakorlaton túl hatásos dokumentumfilmes gondolatkíséretté is válik. A zánerekkel és filmtörténeti idézetekkel könnyű kézzel zsonglörködő mexikói Alonso Ruizpalacios (*Güeros, Museo*) a beszélő fejes és a rekonstruált jelenetekkel dolgozó dokumentumfilm fogásait nemcsak az akciódús rendőrfilm és a románc fikciós műfaji kódjaival, hanem a szereplők mobiltelefonnal felvett, meg-rázó vallomásaival is kiegészíti. Munkája így töredezett ugyan, de olyan meglepetéseket tartogat, melyek nyomán nézőként alapvetően kell átértékelnünk, hogy miként értelmezzük a láttakat. Ahogy a kezdeti visszaemlékezések szolgálatkészségről és elhivatottságról szóló, glamúros rendőrmítoszát rövid időn belül felváltják a félelem, a védtelenség és a korrupció történetei, úgy a kulisszák mögötti, remegő felvételek is új színben tüntetik fel azokat az interjúkat, amelyek a stáb által felügyelt, profin rögzített jelenetekben zajlanak. Ruizpalacios így nem csupán bevezet a megtépzott renoméjú mexikói rendfenntartók hétköznapjaiba, hanem egy

mélyebb értelmű átfedésre is rámutat a rendőrség és a dokumentumfilm működésmodja között: mindkettőt olyan törékeny társadalmi megállapodások mozgatják, melyek bizalmi alapon tulajdonítanak hitelességet az egyenruhásoknak, illetve a dokumentumfilm-szereplőknek.

ARVA MÁRTON

Az utolsók

Viimased – ész, 2020. Rendezte: **Veiko Õunpuu**. Írta: **Heikki Huttu-Hiltunen** és **Eero Tammi**. Kép: **Sten-Johan Lill**. Zene: **Sven Grünberg**. Szereplők: **Paaru Oja (Rupi), Laura Birn (Riitta), Tommi Korpela (Kari), Elmer Back (Lievonnen)**. Gyártó: **Homeless Bob Production**. Forgalmazó: **HBO Go**. *Feliratos*. 117 perc.

Az ész Veiko Õunpuu filmje Finnország észak-nyugati részén, a svéd és a norvég határhoz közel, Lappföldön játszódik. A fenséges, ám részvétlen tájba szorult rozoga településen egy kimerülőben lévő vasércbányában viszik vásárra a helyiek nap mint nap a bőrüket, míg a bánya tulajdonosa, Kari alkohollal és drogokkal igyekszik feledtetni alkalmazottaival nyomorúságukat, miközben nem éppen egyenes eszközökkel próbálja megszerezni a környék utolsó számi rénszarvastenyésztőjétől a földjét. Rupi Kari bányájában dolgozik, ő csempészi neki a drogot, és éppen az ő apjái a Kari által hön áhított földdarab is. Kari Rupi barátjának a feleségére is vágyik, a gyermeki gyámoltalansággal *femme fatale* szerepbe keveredő Riitta és Rupi között pedig gyengéd cinkosság szövődik.

Az *utolsók* a hidegen izzó észak-európai vidékre száműzött western; thriller menekülővel, akik talán szerelmesek; közérzetfilm beazonosíthatatlan napszakokkal és alkoholban formátlanra oldott emberekkel; tragikusan optimista egzisztencialista melodráma. Csupa kiürült, szétesett, elkoptatott, használhatatlan történet bonyolódik Sten-Johan Lill ravaszul rétegzett, finom képein, Sven Grünberg jukeboxslágerek közé furakodó, feszült gyanakvást keltő zenéjére.

„Hiszel a sorsban?” Kari kérdésére Riitta válaszol még a film első harmadában: „Hiszek.

De ez nem az én sorsom.” Az *utolsók* lassan önmagát felszámoló, elszigetelt kis világát a le- és eltűnőben lévő dalok, dumák, életmódok és hősök uralják, és valami dühös és reménytelen ragaszkodás, búcsúnosztalgia. De Öunpuu filmje mégsem ezekről szól, hanem az *elsőkről*. Akik lerázzák magukról a kötelezően ismétlődő sorsok és a zsánerek forgatókönyveit, és nekivágnak. Talán szöknek, talán menekülnek. Talán barátok, talán szerelmesek, talán ellenségek. Biztos, hogy éhesek és fáradtak. A végtelen tundrán át vezető út még csak az önismeret megszerzését ígéri nekik. A tundrán túl várhat majd rájuk valami új.

FORGÁCS NÓRA KINGA

Danielle és a süvet

Shiva Baby – amerikai, 2021. Rendezte és írta: Emma Seligman. Kép: Maria Rusche. Zene: Ariel Marx. Szereplők: Rachel Sennott (Danielle), Danny Deferrari (Max), Fred Melamed (Joel), Polly Draper (Debbie), Molly Gordon (Maya). Gyártó: Dimbo Pictures / Neon Hearts Productions / Thick Media. Forgalmazó: HBO Go. Szinkronizált. 77 perç.

Ritkán adatik meg a filmiparban, hogy valaki 24 évesen lehetőséget kap egy nagyjátékfilm rendezésre, pláne úgy, hogy az illető nő, mi több, a stábból szinte mindenki nő, ráadásul kissé komplex a téma, mindennek tetejébe a produkció igen csekély büdzsével rendelkezik. Emma Seligman rendezése azonban maga a megtettesült csoda, bemutatásának évében masszívan bebetonozott helyet kapott a megmondóemberek ranglistáján, mi több a mű mindenféle, kézenfekvőnek tűnő hipszter médiahájp nélkül aratott tekintélyes nemzetközi sikert.

A *Danielle és a süvet* titka, hogy szerfelett egyszerű képlettel operál: tézisének egy helyszínen, valós időben vezet le, amelyet ráadásul sike-

rül kortárs gender-kérdésekbe is belebonyolítania. Seligman filmje végtelenül izgalmas helyzetet vázol, konkrétan azt, hogyan is pozicionálja magát a 21. században tévelygő egyén egy félismerősökkel teletömött közegben. Danielle a szüleiivel érkezik egy hagyományos zsidó temetés utáni sívére, ahol a hamisítatlan jiddise vircsaft kellős közepén egyszer csak feleséggestül-gyerekestül ott terem az aktuális sugaraddaddyje. Mindennek tetejébe a gyásznép között, a szoba túlsó végében a rendkívül érdeklődő ex-csaja csócsálja tojáskrémes bageljét – mivel Danielle-nek annak idején nem ment simán a szakítás, mégiscsak virítani kellene felé valamit. Ebben a két, alapvetően kínos helyzetben klausztrófób módon interferálnak a kíváncsiskodó, arc csipkedős nénik és a gyermekkori dundiságot előcítáló rokonok, valamint a mindenhol jelenlévő helikopter-szülők. Mindeközben Danielle szorult helyzetét csak aprócska provokációkkal tudja lereagálni, és egyre biztosabban robot a katasztrófa felé. Seligman remek ütemmel és pazar feszültség-kezeléssel vezényli filmjét, főhőseit egyik izzasztó helyzetből kergeti a másikba. A *Danielle és a süvet* régen látott klasszikus nagy mesterek pszicho-drámáit idézi, amely egy új generáció problémáiról beszél.

ALFÖLDI NÓRA

Az elveszett lány

The Lost Daughter – amerikai, 2021. Rendezte: Maggie Gyllenhaal. Írta: Elena Ferrante regényéből Maggie Gyllenhaal. Kép: Hélène Louvart. Zene: Dickon Hinchliffe. Szereplők: Olivia Colman (Leda), Jessie Buckley (a fiatal Leda), Dakota Johnson (Nina), Ed Harris (Lyle). Gyártó: Endeavor Content. Forgalmazó: Netflix. *Feliratos*. 121 perç.

Befutott drámai színészként rendezői bemutatkozáshoz karaktercentrikus, realista történetet filmre adaptálni látványosan a lehető legbiztosabb stratégia, különösen akkor, ha a szóban forgó forrásmű egy kortárs klasszikus szerző könyve, Maggie Gyllenhaal azonban kockázatot is vállalt. Az általa feldolgozott 2006-os Elena Ferrante-regény (magyar címen *Nő a sötétben*) főhőse egy elvált, közel ötvenéves irodalomprofesszor, aki magányos nyaralását tölti a Jón-tenger egyik partmenti városkájában,

és a strandon rögeszmésen figyelni kezd egy fiatal napát és kislányát. Miután egy nap ő találja meg a parton elkallódott lányt, és ellopja a játékbabáját, nemcsak az idegen család életébe, hanem saját emlékeibe is belegabalyodik.

Az *elveszett lány* tétje nem az, hogy az író-rendezőnek sikerül-e híven áttemelni az inger-szegény jelenbeli cselekményt, hanem az, hogy mit tud kezdeni az alig kétszáz oldalas, de sűrű szövésszerű regény érzelmeivel és flashback-szerkezetével. Gyllenhaal képes a maga összetettségében ábrázolni főhőset (aki egyszerre szereti odaadóan a lányait és akar szuverén individuum maradni), pontosan tudja, mely múltbeli szálak és karakterek hagyhatóak el a történetből érdemi veszteség nélkül, és manapság ritkaságszámba menő módon képes kitölteni a kétórás játékidőt. Rengeteg jelenetet és párbeszédet szöveghűen átvesz, ugyanakkor nem ragaszkodik mereven a vallásos tiszteletnek örvendő szerző művéhez (egyenesen blaszfém húzása, hogy lecseréli az olasz környezetet), és néhány finom megoldásra is futja az erejéből (még a regény rafinált zárómondatával is megbirkózik). Az amerikai produkcióhoz képest európai érzékenységről tanúskodó film szokatlanul rétegzett anyaképpel és bámulatos alakításával – *A látszat ára* után nem sokkal – újabb olyan színvonalas adaptáció a Netflixen, amely egyenrangú az alapregénnyel.

ROBOZ GÁBOR

Ne nézz fel

Don't Look Up – amerikai, 2021. Rendezte: Adam McKay. Írta: David Sirota és Adam McKay. Kép: Linus Sandgren. Zene: Nicholas Britell. Szereplők: Leonardo DiCaprio (Dr. Mindy), Jennifer Lawrence (Kate), Meryl Streep (Orlean), Cate Blanchett (Brie), Jonah Hill (Jason), Timothée Chalamet (Yule). Gyártó: Hyperobject Industries / Bluegrass Films. Forgalmazó: Netflix. Feliratos. 145 perc.

Adam McKay munkássága eddig két, egymástól gyökeresen eltérő csoportra bomlott: a Will Ferrell főszereplésével készült taplívígjátékaival szemben ott voltak azok a nem egyszerűen intellektuális, de kognitív szempontból kifejezetten kihívást jelentő komplex művek, mint *A nagy dobás* vagy az *Alelnök* – és a két terület között nem volt átjárás. Egészen mostanáig, amikor a Netflixre készült sztárparádében egy különösen szerencsés szintézisben egyesül az alkotó által eddig képviselt két különböző út.

A közelgő világégésre figyelmeztetni próbáló csillagászok meséjének ugyanolyan féktelen a humora, mint a korábbi McKay-komédiáknak (csak ezúttal a fekete fajta), és ugyanaz a pattogós, pergő elbeszélői stílus jellemzi, mint *A nagy dobást* vagy az *Alelnököt* (ám ezúttal sokkal követhetőbb a sztori) – és mint minden jó szatírától, pengeéles társadalomkritikát is kapunk. Az alkotó megfigyelőkészségét, emberismeretét, szociálpszichológiai érzékenységét és pontosságát pedig mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a *Ne nézz fel!* úgy vált a Covid-éra tökéletes parabolájává, hogy forgatókönyve azelőtt íródott, hogy a világ értesült volna a koronavírusról.

A mű hatását pedig tovább erősíti, hogy emellett mozgóképes kulcsregényként is értelmezhető, hiszen a Meryl

Streep alakította ostoba amerikai elnök figurájába nem nehéz Trumpot, Mark Rylance karakterébe pedig Elon Muskot behelyettesíteni, ahogy az álintelligens, egyenszöke riporternő alakja is cefetül ismerős lesz bárkinek, aki látott már egy percnyit bármely amerikai hírműsorból. A *Ne nézz fel!*-l emiatt hihetetlenül könnyű azonosulni, és mivel eközben egy elvileg elég valószínűtlen, sci-fikben és katasztrófafilmekben látott eseményt (fatális aszteroidabecsapódás) állít be teljesen hétköznapi lehetőségként, csont nélkül a téli szezon legizgalmasabb bemutatója.

VAJDA JUDIT

Rose dala

Yellow Rose – amerikai, 2020. Rendezte: Diane Parages. Írta: Celena Cipriaso, Annie J. Howell és Diane Paragas. Kép: August Thurmer. Zene: Christopher Hoyt Knight. Szereplők: Eva Noblezada (Rose), Princess Punzalan (Priscilla), Liam Booth (Elliot), Sandy Avila (Cecilia). Gyártó: Civilian Studios / Home Away Productions. Forgalmazó: HBO Go. Feliratos. 94 perc.

Amindeddig dokumentumfilmet jegyző Diana Paragas, nagyjátékfilm debütálásával, egy 15 éven át fejlesztett ötletét valósította meg. A *Rose dala* pedig nem is lehetne időszerűbb, hiszen az alkotás az

egyre színvonalasabb, ázsiai-amerikai bevándorló identitást vizsgáló filmciklushoz tud csatlakozni és a vízum nélküli bevándorlók tapasztalatát is megvilágítja, akiket már az Obama-adminisztráció óta tömeges deportálás fenyeget a Bevándorlási és Vámügyi Hivatal (ICE) által. A főszereplő, a 17 éves filippínó Rose karakterét Paragas tinédzserkori éneje inspirálta, ettől lehet annyira hiteles, ahogy megjeleníti a film azt a skizofrén állapotot, amit az első generációs bevándorló fiatalok megélhetnek: a szüleik számára jó magaviselettel a hagyományok ápolásával tartoznak, de teherként is élük meg a különbözőségüket és sokkal inkább kapcsolódnak az amerikai otthonukhoz.

BARTAL DÓRA

Angèle ▀

Angèle – francia, 2021. Rendezte és írta: **Brice VDH** és **Sébastien Rensonnet**. Zene: **Tristan Salvati**. Szereplők: **Angèle, Dua Lipa**. Gyártó: **Netflix**. Forgalmazó: **Netflix**. *Feliratos*. 84 perc.

Az elmúlt fél évtized nemzetközileg is legsikeresebb belga popsztárja, Angèle egy rakás szellemes videoklip és némi divatmodellkedés után színésznőként szerepelhetett Leos Carax tavaly bemutatott *Annette* című musicaljében, bekerült a nyáron leforgatott legújabb *Asterix* mozifilmbe, de az év legvégén még egy Netflix-dokumentumfilmmel is jelentkezett. Angèle Joséphine Aimée Van Laeken 1995-ben született két brüsszeli híresség, a komikus-színész Laurence Bibot és a flamand származása ellenére szintén francia nyelven alkotó gitáros-énekes Marka második gyermekeként. Bátyjából, Roméo Elvisből menő rapper lett, így nem meglepő, hogy az öt éves kora óta zongorázó lányka is a showbizniszben kötött ki: vicces kis Instagram-videói után 2017-ben tűnt fel kávéházi szólókoncertjeivel, majd a kongói-belga sztárrapper Damso az évi turnéjának billentyűseként és egyszemélyes előzenekaraként. Az ifjú dalszerző-producer-énekesnő a saját alapítású kiadójánál megjelent *Brol* (brüsszeli szlengben: *Kupi*) című 2018-as első nagylemezével a következő év kereskedelmileg legsikeresebb albumát jegyezte Franciaországban is, 2020-ban pedig már a brit popdív Dua Lipa vendége volt a *Fever* klipduettben és a *Studio 2054* koncertfilmben.

Angèle a turnémentes karanténidőszak alatt nemcsak introspektívebb és intimebb – születési éve nyomán a *Nonante-Cinq* ('95) címet kapó – második lemezét készítette el, de annak dokumentálása

mellett karrieráttekintést is tartott, elővette régi naplóját és a család *home video* gyűjteményét. A több Angèle-videót is jegyző Brice VDH klipmester és Sébastien Rensonnet producer rendezésében elkészült dokumentumfilm a sok bolyondozás mellett nem kerüli a kényes témákat sem: mikor az énekesnő Playboy-interjúját egy általa nem engedélyezett szexi fotóval jelentették meg, mikor a *Me Too*-mozgalom frankofón slágerévé lett *Balance Ton Quoi* dalának sikere után a bátyját érő szexuális zaklatási vádak kényszerítették hátrahagyott állásfoglalásra, vagy amikor 23 évesen ráébredt biszexualitására, de a bulvársajtó megfosztotta attól, hogy saját maga kommunikálhassa *coming out*ját.

DÉRI ZSOLT

Maelström ▀

Maelström – kanadai, 2000. Rendezte és írta: **Denis Villeneuve**. Kép: **André Turpin**. Zene: **Pierre Desrochers**. **Marie-Josée Croze** (Bibiane), **Jean-Nicolas Verreault** (Evian), **Stephanie Morgenstein** (Claire). Gyártó: **Max Film Productions / SODEC**. Forgalmazó: **Netflix**. *Feliratos*. 87 perc.

Denis Villeneuve három filmet készített a pályáján áttörésnek számító *Felperzselt föld* (2010) előtt, melyek mindegyike traumatizált hősök hátráltlépéseiről szól (*A sivatag románca*, *Maelström*, *Polytechnique*). A középső darab, a norvégiai Lofoten-szigeteken található, rettegett örvény nevét viselő *Maelström* pályakezdő zsenge, ugyan a rendező már krisztusi korban készítette.

A kicsapongó életet élő divatmágnás-örökös, Bibiane történetét két halotthamvasztás jelenete keretezi: a nő a film expozíciójában egy rutinnak mondott abortuszon esik át, majd a búfejtő kicsapongásról hazafelé tartva cserbenhagyásos gázolást követ el. Mint Villeneuve megannyi hőse, ő is második esélyt kap az élettől, ám a feloldozáshoz nem elég a bűnelkövető járművet eltüntetni és saját életét is a sorsra bízni. A film központi témája a lány zaklatott lelkiállapota – melyet a rendező a korai filmjeire jellemző kézikamerás stílussal és a tárgyi környezet ziláltságával hangsúlyoz –, valamint a körülötte lévő emberek fásult közönye. Bibiane hiába szeretne könnyíteni a lelkiismeretén, a barátai, ismerősei a tagadás felé terelik, afelé, hogy ne adja fel magát.

A rendező a filmet olyan fekete komédiának szánta, amelyen nem lehet nevetni; a drámai történetet egy lefejezés előtt álló, mesebeli, csúf hal-narrátor középkori purgatóriumba illő epizódjai szakítják meg. Az elidegenítő elemek, a zenei ellenpontozás, a görög drámára emlékeztető vonások (pl. férfikórus), a taszító, vízzel kapcsolatos képek – a halászmotívum, a sötét tenger képe, a békaember megszólítás, egy ehetetlenül kemény polip – a film szinte összes jelene-

tét meghatározzák. A bizarr szerelmes- és bűnhődéstörténet karakteres nőalakja tizenöt évvel az *Érkezés* és a *Sicario* előtt már előkészíti Villeneuve későbbi hősnőinek rendíthetetlenségét.

KOVÁCS KATA

Crazy Love

Crazy Love – belga, 1987. Rendezte: **Dominique Deruddere**. Írta: **Charles Bukowski** műveiből **Marc Didden** és **Dominique Deruddere**. Kép: **Willy Stassen**. Zene: **Raymond van het Groenewoud**. Szereplők: **Josse De Pauw** (Harry), **Geert Hunaerts** (a kis Harry), **Michael Pas** (Stan), **Gene Bervoets** (Jeff). Gyártó: **Multimedia**. Forgalmazó: **Netflix**. *Feliratos*. 91 perc.

Hamisítatlan amerikai író létére **Charles Bukowski** lenyűgöző életművét az európai művészfilm fedezte fel a mozgókép számára, nem sokkal a nagy hobó-poéta halála előtt – csupa olyan *auteur* jóvoltából, akik saját alteregójukra ismertek rá a visszatérő hős, **Hank Chinaski** öntörvényű alakjában. Míg **Marco Ferreri** az író tébolyult, szubverzív világát állította a *Hétköznapi örület meséi*-adaptációjában, a svájci **Barbet Schroeder** az önpusztító férfigagány drámáját dolgozta fel a *Törzsvendégben*, addig a triumvirátus legkevésbé ismert tagja, a belga **Dominique Deruddere** saját alkotói gyökereire talált rá az életmű zsíros férgekkel teli, dús táptalajában. A *Crazy Love* három fejezetes dupla „így jöttem”-története **Deruddere** gyermekkorából indul, amelynek egy napba sűrített szexuális traumái akár a tízéves **Charlie** naplójából is származhatnának; a *coming-of-age* fejezetben már a *Kezdő önéletrajzi regényének* pillanatai elevenednek meg egy pattanásos, zárkózott brüsszeli kamaszfiú kudarcba fúlt szalagavatójának egyestés történetében; végül a *The Copulating Mermaid of Venice, Calif* novellájának – a zárlattól eltekintve

– szövegű feldolgozásában immár a felnőtt **Hank Chinaski** talál rá az igaz szerelemre egy hullaházból lopott szépség szeméjében.

Ahogy a három örült szerelmi történetben **Derudder** fokozatosan átalakul **Chinaski**vá, úgy válnak a történetek egyre koncentráltabb, letisztultabb **Bukowski**-párlattá: a rendező – elődeitől eltérően – nem rajzolja túl, stilizálja látványosra a jellegzetes lidércnyomás-világát, az író irodalmi szülőpárosából inkább **Hemingway** szikárságát, mint **Henry Miller** tabudöntögetését érzi fontosabbnak (lásd a sellő-nekrofilia ellipszisét). Nem csoda, hogy **Bukowski** a *Crazy Love*-ot tartotta a legjobbnak a három filmadaptációból (**Ferreri** művét egyenesen „egy kalap szarnak” nevezte): a művésszé érés története jelenik meg a reménytelen szerelmeken keresztül ebben a születéstől halálig tartó ívben, azzal az eszközzel, amelynek segítségével a hétköznapi örülettel, amely az életmű legfőbb szépségét adja.

VARRÓ ATTILA

Mr. Sloane szórakozik

Entertaining Mr Sloane – brit, 1970. rendezte: **Douglas Hickox**. Írta: **Joe Orton** színművéből **Clive Exton**. Kép: **Wolfgang Suschitzky**. Zene: **Georgie Fame**. Szereplők: **Beryl Reid** (Kath), **Harry Andrews** (Ed), **Peter McEnery**

(**Sloane**), **Alan Webb** (Kemp). Gyártó: **Canterbury Film**. Forgalmazó: **Netflix**. *Feliratos*. 94 perc.

Így fest az angol filmtörténet legbizarrabb *meet cute*-ja: a gyászbeszéd alatt negligzében jégkrémet nyalogató nő összetalálkozik egy szexisen félmeztelen, szőke gyilkossal, aki éppen hasizomgyakorlatokat végez a szülei sírján. Hát csoda, hogy azonnal hazaviszi, és meleg bátyjával együtt bérliknek, szeretőnek, majd közös férjüknek fogadják? A televízióból kitörni kívánó **Douglas Hickox** egy elhíresült színpadi mű feldolgozásával próbált nevet szerezni magának a rendezői nagypályán, és efféle hajmeresztő közjátékokkal igyekezett kicsipkézni **Joe Orton** 1964-ben bemutatott drámáját – de a vad és provokatív alapszöveg végül kedélyes blódlivé szelídült a kezei között. A síron talált hímrin-

gyó, a nimfomán asszony és az perverz báty morbid szerelmi háromszöge csak megengedő szemmel nézve rajzolja ki az osztársadalmi hipokrizis maró szatíráját: valójában inkább közepesen excentrikus magán-számok, régivágású ízléstelen-ségek sorozatát prezentálja.

Amivel önmagában persze nincsen semmi gond. A sipító hangú temetői csábító kerti törpéket tologat babakocsijában, a homoszexualitását a macsó szólammokkal rejtegető testvér egy rózsaszín **Pontiacban** és ríkióan sárga kesztyűben közlekedik, a kretén cirádákkal teli lakásban a nagyapa vakisága és az asszony protézise a humor eminens forrása. **Hickox** bevett rendezői gesztusokkal igyekszik felfokozni a szolgálai hűséggel elszavalt szövegekönv groteskségét: torzító objektívek fixírozzák a grimaszoló figurák ábrázatát, s az eseményeket folyvást meredek szögekből, netán a lábak közül vehetjük szemügyre. Éppolyan émelyítő tehát a kamera mozgatása, mint az össze nem illő színekben pompázó, *campes* díszletvilág – vagy mint a karakterek karakán züllöttsége. Kétes erkölcsű főbérlet(kön) élősködő férfihősről készült a korban komplexebb és művebb (*A szolgál*) vagy bátrabb, újszerűbb mozarab is (*Az előadás*), de ilyen konokul obszcén, ilyen ómódian ocsmány bérlet-vígjáték azóta sem született az Egyesült Királyságban.

NAGY V. GERGŐ

